

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΜΙΑΣ

ΛΑΜΙΑ

ARCHAEOLOGICAL MUSEUM

ΦΘΙΩΤΙΔΑ / ΡΗΘΙΟΤΙΣ

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας στεγάζεται στον αναστηλωμένο οθωμανικό στρατώνα, που βρίσκεται στην ακρόπολη της αρχαίας Λαμίας, στον κρηυγμένο αρχαιολογικό χώρο του Κάστρου της Λαμίας.

Στον προθάλαμο του ισογείου του Μουσείου ο επισκέπτης βλέπει ένα μαρμάρινο άγαλμα φιλοσόφου σε φυσικό μέγεθος, ρωμαϊκών χρόνων, από τον Ακινό, ένα σύνολο επιτύμβιων στηλών, τύπων συναντώμενων στη Φθιώτιδα, και μία απελευθερωτική επιγραφή από τον Ακινό.

Στον πρώτο όροφο, στο κεφαλόσκαλο, εκτίθενται μικρότερο μέγεθος γλυπτά, όπως κορμιοί, κεφαλές, αναθηματικά ανάγλυφα κτλ. Το σημαντικότερο γλυπτό που διαθέτει το Μουσείο Λαμίας, μοναδικό για την εικονογραφία του, είναι το μαρμάρινο αναθηματικό ανάγλυφο στην Αρτέμιδα Ειλείθια του τέλους του 4ου αι. π.Χ., το οποίο τεχνοτροπικά εντάσσεται στον κύκλο της Πραξιτέλειας Σχολής.

Το αρχαιολογικό υλικό που εκτίθεται στο Μουσείο προέρχεται κατά κύριο λόγο από ανασκαφές των τελευταίων χρόνων, σωστικές και συστηματικές, και αντιπροσωπεύει χρονολογικά όλα τα στάδια του πολιτισμού από την αρχαιότερη νεολιθική περίοδο έως και τους ρωμαϊκούς χρόνους, κυρίως από το νομό Φθιώτιδας. Ο νομός Ευρυτανίας εκπροσωπείται από λίγα ευρήματα από παραδόσεις ή κατασχέσεις.

Στις **Προθήκες I** και **Ia-β** εκτίθενται ευρήματα της νεολιθικής εποχής, όπως χαρακτηριστική κεραμική, εργαλεία, πήλινα ειδώλια, κοσμήματα, σφονδύλια κτλ.

Οι επόμενες περιλαμβάνουν ευρήματα της πρώιμης εποχής του Χαλκού (πρωτοελλαδικής) (**Προθήκες II** και **Ila-β**) και της μέσης εποχής του Χαλκού (μεσοελλαδικής) (**Προθήκες III** και **IIla-β**), όπως χαρακτηριστικά δείγματα κεραμικής, κοσμημάτων, ειδωλίων, εργαλείων κτλ. Αξιοσημείωτο εύρημα της μεσοελλαδικής περιόδου είναι ένα περίαπτο-σφραγίδα από στεατίτη. Στη συνέχεια εκτίθενται προϊόντα κεραμικής, μεταλλοτεχνίας και μικροτεχνίας της ύστερης εποχής του Χαλκού (μυκηναϊκής). Έτσι, στις **Προθήκες IV** και **V**, σε σχηματοποιημένα ομοιώματα άνδρα και γυναίκας, διατάσσονται αντικείμενα χαρακτηριστικά κάθε φύλου, όπως όπλα, εργαλεία, κοσμήματα, εξαρτήματα ενδυμασίας κτλ. Στις **Προθήκες VII, VIII** και **IX** παρατίθενται οι τύποι της κεραμικής παραγωγής της υστεροελλαδικής και μεταβατικής περιόδου, ενώ στην **Προθήκη VI** εκτίθενται τα πιο ενδιαφέροντα και πολυτιμότερα ευρήματα της υστεροελλαδικής περιόδου, όπως χρυσά κοσμήματα, σφραγιδόλιθοι, ειδώλια, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζει το όστρακο από κρατήρα με παράσταση πολεμικού πλοίου από τον Κύνο.

Ακολουθούν τα ευρήματα της πρωτογεωμετρικής-γεωμετρικής περιόδου, όπως δείγματα της κεραμικής παραγωγής (**Προθήκες X** και **XIIa**) και της μεταλλοτεχνίας (**Προθήκη XII**). Στην **Προθήκη XI**, πάνω σε σχηματοποιημένα ομοιώματα άνδρα και γυναίκας, εκτίθενται αντικείμενα χαρακτηριστικά κάθε φύλου, όπως όπλα, εργαλεία, κοσμήματα και εξαρτήματα ενδυμασίας.

Ακολουθεί η αρχαϊκή περίοδος και μεγάλο τμήμα της έκθεσης καταλαμβάνουν τα ευρήματα από το ιερό της Αρτέμιδος Ελαφηβόλου στο Καλαπόδι, όπως η στέγη και τα κιονόκρανα του ναού (**Θέση XIIIa**), ο βωμός με τα αφιερώματα (**Θέση XIIIβ**), οι χάλκινοι τρίποδες (**Θέση XIIIγ**), κινητά ευρήματα – κυρίως αφιερώματα στο ιερό (**Προθήκη XIII**) – και όπλα, που είναι επίσης αφιερώματα (**Προθήκη XIVa**). Εδώ εκτίθεται και χάλκινο κρνός ιλλυρικού τύπου από την Ευρυτανία. Στέγη και τμήμα γείσου αρχαϊκής στοάς

(**Θέση XIVβ**) και η **Προθήκη XIV** με αντικείμενα-αφιερώματα από άλλα ιερά της Φθιώτιδας, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζει αγαλμάτιο Αρτέμιδος από τη Μελταία και έξω από την Προθήκη μαρμάρινος κορμός Δήμητρος.

Στη νότια αίθουσα εκτίθενται ευρήματα κλασικών, ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων. Η **Προθήκη XV** περιέχει δείγματα της εγκύριας παραγωγής της Φθιώτιδας και η **Προθήκη XVI** γυάλινα αγγεία και σκεύη ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων. Στην **Προθήκη XVII** αναπτύσσεται το πανόραμα της εγκύριας κοροπλαστικής και η **Προθήκη XVIII** περιλαμβάνει διακοσμημένα αγγεία, όπως μελανόμορφα, ερυθρόμορφα, λευκές ληκύθους, πολύχρωμα πινάκια, προϊόντα εισαγωγής από τα μεγάλα καλλιτεχνικά κέντρα της κλασικής εποχής, όπως η Αττική, η Κόρινθος, η Βοιωτία κτλ.

Κοσμήματα, σκεύη, εργαλεία, όπλα και τμήματα αγαλμάτων από χαλκό και σίδηρο των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων εκτίθενται στην **Προθήκη XXII** και πήλινες μάσκες Διονύσου και Περσεφόνης στην **Προθήκη XIX**. Η **Προθήκη XX** είναι αφιερωμένη στο παιδί, ενώ στη γωνία (**Ενότητα XXI**) αναπαρίστανται με πρωτότυπα υλικά οι επικρατέστεροι τύποι τάφων στη Φθιώτιδα, συνοδευόμενοι και από τις αντίστοιχες επιτύμβιες στήλες. Η **Προθήκη XXIa** περιέχει τεφροδόχο αγγείο κλασικής εποχής και η **Προθήκη XXIβ** ένα από τα σημαντικότερα εκθέματα του Μουσείου, τον αττικό ερυθρόμορφο κρατήρα του 5ου αι. π.Χ. με σπάνια παράσταση από τον ορφικό κύκλο. Σύνολο κεραμικής οικιακής χρήσης κλασικών και ελληνιστικών χρόνων παρατάσσονται στην **Ενότητα XXIII**, μπροστά από την οποία εκτίθεται μωσαϊκό δάπεδο ελληνιστικών χρόνων με παράσταση Τριών Χαρίτων και αναπαράσταση τράπεζας με σκεύη φαγητού. Η **Προθήκη XXVI** περιέχει χρυσά κοσμήματα ελληνιστικών χρόνων και η **Προθήκη XXV** τύπους κεραμικής ρωμαϊκών χρόνων που απαντούν στη Φθιώτιδα.

Στην **Ενότητα XXIV** εκτίθενται ευρήματα που σχετίζονται με την αρχιτεκτονική των ελληνιστικών χρόνων (καρφιά, μεντεσέδες, κλειδαριές κτλ.) και γύρω από αυτή στέγη ελληνιστικών χρόνων, πήλινος λουτήρας, αγωγός ύδρευσης και αποχέτευσης.

Αφιερωμένη στην οικονομία είναι η **Προθήκη XXVII**, όπου εκτίθενται προνομισματικές μορφές χρήματος, νομίσματα κοπής φθιωτικών πόλεων και ξένων κοπών που κυκλοφορούσαν στην περιοχή και ρωμαϊκό σταθμίο με προτομή Αθηνάς.

The Lamia Archaeological Museum is housed in the restored Othonian barracks on the acropolis of ancient Lamia, within the protected archaeological site of Lamia Castle.

In the vestibule on the ground-floor of the Museum, visitors will see a life size marble statue of a philosopher of Roman date from Achinos, a group of grave stelai of types found in Phthiotis, and a manumission inscription from Achinos.

On the first-floor landing are displayed smaller sculptures, such as torsos, heads, votive reliefs, etc. The most important piece of sculpture kept in the Lamia Museum is the marble votive relief dedicated to Artemis Eileithyia, which dates from the end of the 4th c. BC. This relief, the iconography of which is unique, has been attributed to the School of Praxiteles.

The archaeological material on display in the Museum comes mainly from rescue and systematic excavations of recent years, and represents all cultural phases from the Early Neolithic period down to Roman times. Most of it is from the prefecture of Phthiotis, with only a few finds, handed in by the public or confiscated, representing the prefecture of Eurytania.

Cases I and Ia-β display finds of the Neolithic period, including characteristic pottery, tools, terracotta figurines, jewellery, spindlewhorls, etc.

The next cases contain finds of the Early Bronze Age (Early Helladic period) (**Cases II and IIa-β**) and the Middle Bronze Age (Middle Helladic period) (**Cases III and IIIa-β**), such as characteristic examples of pottery, jewellery, figurines, tools, etc. One notable find of the Middle Helladic period is a steatite seal-amulet. Next are displayed pottery, metal-ware and objects of miniature art dating from the Late Bronze Age (Mycenaean period). **Cases IV and V** contain schematic figures of a man and woman, around which are arranged artefacts characteristic of each sex, such as weapons, tools, jewellery, dress accessories, etc. In **Cases VII, VIII and IX**, the pottery types of the Late Helladic and Transitional period are set side by side, while **Case VI** contains the most interesting and valuable finds of Late Helladic period, such as gold jewellery, sealstones, and figurines. Note the sherd from a krater with a representation of a warship, from Kynos.

Next come finds from the Protogeometric-Geometric period, including examples of pottery (**Cases X and XIIa**) and metal-ware (**Case XII**). In **Case XI**, on schematic figures of a man and woman, are displayed objects typical of each sex, such as weapons, tools, jewellery and dress accessories.

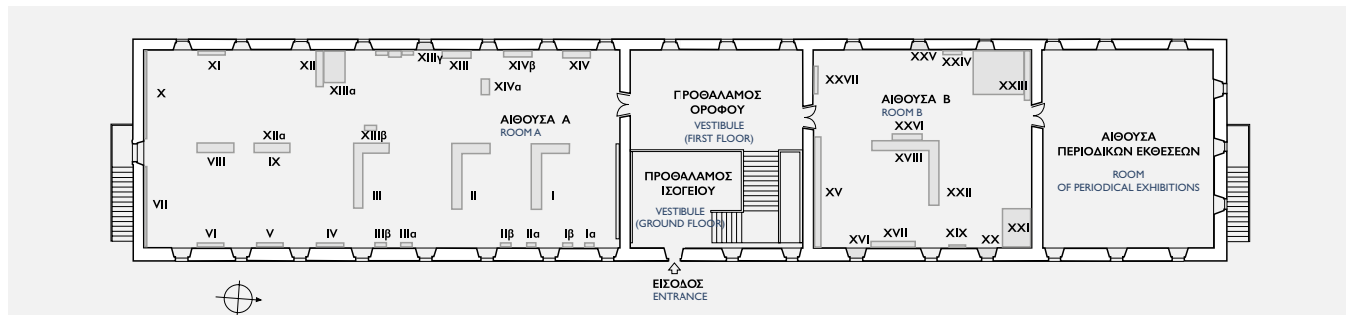
The Archaic period comes next and a large part of the display is devoted to finds from the sanctuary of Artemis Elaphebolos at Kalapodi, including the roof and column capitals of the temple (**Position XIIIa**), the altar and dedications (**Position XIIIβ**), bronze tripods (**Position XIIIγ**), small finds – mainly dedications in the sanctuary (**Case XIII**) – and weapons, which were also dedications (**Case XIVa**). A bronze Illyrian helmet from Eurytania is also on display here. Roof and part of a cornice of an Archaic stoa (**Position XIVβ**) and **Case XIV** with dedications from other sanctuaries in Phthiotis, amongst which we may note the statuette of Artemis from Melitaia and, outside the showcase, a marble torso of Demeter.

The south room houses a display of Classical, Hellenistic and Roman finds. **Case XV** contains examples of the local pottery of Phthiotis. **Case XVI** has glass vases and vessels of Hellenistic and Roman date, **Case XVII** contains a panorama of the local figurine output, and **Case XVIII** has a display of decorated pottery, including black-figure and red-figure vases, white-ground lekythoi and polychrome dishes, imported from the great artistic centres of the Classical period, such as Attica, Corinth, Boeotia, etc.

Jewellery, vessels, tools, weapons and parts of statues made of bronze and iron and dating from the Classical and Hellenistic periods are exhibited in **Case XXII**, and terracotta masks of Dionysos and Persephone in **Case XIX**. **Case XX** is devoted to children; in the corner (**Unit XXI**) are reconstructions in the original materials of the most common tomb types in Phthiotis, accompanied by the appropriate grave stelai. **Case XXIa** contains a cinerary urn of Classical date and **Case XXIβ**, one of the most important exhibits in the Museum: the 5th c. BC Attic red-figure krater with a rare scene from the Orphic cycle. Assemblages of domestic pottery of Classical and Hellenistic date are on display in **Unit XXIII**, in front of which is exhibited a Hellenistic mosaic floor with a representation of the Three Graces, and a reconstruction of a table with food vessels. **Case XXVI** contains gold jewellery of the Hellenistic period and **Case XXV** pottery types of Roman times found in Phthiotis.

In **Unit XXIV** are displayed finds connected with architecture in the Hellenistic period (nails, hinges, locks, etc.); the Case is surrounded by a roof of Hellenistic date, a clay bathtub, and water-supply and drainage pipes.

Case XXVII is devoted to the economy, with precoinage forms of money, coins minted by the cities of Phthiotis, and foreign issues that circulated in the region, and also a Roman balance weight with the bust of Athena.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΜΙΑΣ

LAMIA ARCHAEOLOGICAL
MUSEUM

ΦΘΙΩΤΙΔΑ / ΡΗΤΗΙΟΤΙΣ

i T: 22310 29992

ΚΕΙΜΕΝΑ: ΦΑΝΟΥΡΙΑ ΔΑΚΟΡΩΝΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ε. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ

TEXT: FANOURLIA DAKORONIA
GENERAL SUPERVISION: ARF, PUBLICATIONS
DEPARTMENT
LAYOUT: E. ELEUTHERIADI

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC**

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Ministry of Culture and Sports

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
Archaeological Resources Fund

www.tap.gr